Warszawa, dnia 11 grudnia 2020 r.

Poz. 1180

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 2 grudnia 2020 r.

w sprawie ustanowienia roku 2021 Rokiem Polskiej Tradycji Konstytucyjnej

Rok 2021 to rok dwóch rocznic o niezwykłym znaczeniu dla polskiej tradycji konstytucyjnej: 230-lecia Konstytucji 3 maja i 100-lecia Konstytucji marcowej.

Obie konstytucje wyrastają z republikańskiej tradycji życia publicznego traktującej państwo jako dobro wspólne, a prawo jako reguły chroniące wolność obywateli przed arbitralnością władzy. Powinniśmy pamiętać o konstytucjach, które były wyrazem troski naszych przodków o dobro Rzeczypospolitej, rozwój praw jednostki i stanowiły pozytywny wkład w europejskie dziedzictwo prawne.

Konstytucja 3 maja, pierwsza pisana konstytucja w Europie, była aktem koniecznej naprawy państwa w obliczu zagrożenia zewnętrznego ze strony mocarstw sąsiednich dążących do likwidacji państwa polskiego. Przywracała Rzeczypospolitej rządność poprzez zniesienie liberum veto, dawała prawa polityczne miastom i ustanawiała opiekę nad warstwą chłopską. Choć twórcy Konstytucji 3 maja nie zdołali uratować państwa przed zaborami, ich reformatorskie dzieło stanowiło ideową podstawę dążeń do odzyskania niepodległego bytu państwowego.

Stanisław Kutrzeba, wybitny polski historyk prawa, tak pisał: „Konstytucja upadła, ale została jej pamięć jako dowód odrodzenia, dowód, że zwyciężyły siły wielkie i idealne nad duchami niezgody, swawoli, egoizmu. Naród upadł, ale nie zniszczał, strawić go sąsiedzi nie potrafili, a w lat niewiele później począł śpiewać i śpiewa do dziś, że: nie zginął”. Słowa te najlepiej oddają autorytet pierwszej polskiej ustawy zasadniczej i jej znaczenie w historii.

Konstytucja marcowa świadczyła o odrodzeniu państwa polskiego jako w pełni demokratycznego i gwarantującego silną ochronę praw jednostki. Wypada przypomnieć, że uchwalenie konstytucji zostało poprzedzone przyznaniem kobietom pełni praw wyborczych i przeprowadzeniem istotnych reform społecznych. Pomimo tego, że Konstytucja marcowa została pogwałcona w 1926 roku i w latach następnych, a ostatecznie uchylona, stanowiła pozytywny punkt odniesienia dla sił politycznych dążących do rozwoju Polski w ramach demokratycznego porządku politycznego.

Trzeba przypomnieć, że obie konstytucje inspirowały wysiłek niepodległościowy i wolnościowy Polaków. W okresie dyktatury komunistycznej niezależne manifestacje w rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja były wyrazem siły polskiej tradycji niepodległościowej i marzeń o prawie sprawiedliwym, poręczającym wolność jednostki oraz prawa obywatelskie. Dziedzictwo obu konstytucji miało istotny wpływ na dążenia opozycji demokratycznej i NSZZ „Solidarność” oraz towarzyszących ruchów społecznych do odbudowy państwa polskiego jako w pełni obywatelskiego, z wysokim standardem ochrony praw jednostki.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej, wyrażając szacunek dla ustrojowych dokonań naszych przodków, mając przekonanie o kluczowym znaczeniu wolności i dobrego prawa w kulturze politycznej Polaków, ogłasza rok 2021 Rokiem Polskiej Tradycji Konstytucyjnej.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Marszałek Senatu: *T. Grodzki*